

Kommunstyrelsens delårsuppföljning internkontroll 2026

Ärendenummer: KS2026/748

Datum: 2026-09-11

Kommunstyrelsen

Annelie Högsund

Kvalitetsstrateg

annelie.hogsund@enkoping.se

Kontakta kommunen: telefon: 0171–62 50 00, e-post: kommunen@enkoping.se

Webbadress: enkoping.se

Postadress: Enköpings kommun, 745 80 Enköping

Organisationsnummer: 212000–0282

1 Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade om en internkontrollplan för 2026 innehållande tio kontroller inom åtta riskområden:

- Ärendehantering
- Bister i hantering av delegationsbeslut
- Kommunens regler för inköp och upphandling samt upphandlingslagarna efterlevs inte
- Eskaleringstrappa saknas
- Leverantörsfakturor betalas inte inom 30 dagar
- Lagkrav och målbild inom informationssäkerhet uppfylls inte
- Dataintrång
- Kontinuitetsplaner saknas

Vid delårsuppföljningen visade fem kontroller mindre brister och fyra kontroller visade brister. En kontroll genomförs årligen i samband med årsslut och kan inte bedömas i nuläget.

2 Bakgrund

Enligt kommunallagen (kapitel 6, paragraf 6) ska nämnderna, var och en inom sitt ansvarsområde, se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

I kommunens regler för intern styrning och kontroll framgår att nämnderna är skyldiga att löpande styra och följa upp det interna kontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Nämnderna ska inför varje år besluta om en internkontrollplan och följa upp den i enlighet med kommunens tidplan. Uppföljningen ska innehålla en analys och förbättringsförslag samt en åtgärdsplan om det finns brister i uppföljningen. Uppföljningen ska genomsyras av ständiga förbättringar.

3 Nämndens plan för internkontroll

Vid delåret har nio av tio kontroller beslutade i kommunstyrelsens internkontrollplan genomförts och en kontroll är pågående. Kontrollerna har genomförts av medarbetare inom ansvariga avdelningar/enheter inom kommunledningsförvaltningen och sammanställts i denna rapport.

Resultatet av kontrollerna visar:

- Fyra kontroller påvisade mindre brister
- Fem kontroller påvisade brister
- En kontroll pågår

I följande kapitel redovisas utfallet av samtliga kontroller, var och en för sig.

4 Uppföljning av internkontrollplan delåret 2026

4.1 Ärendehantering

Risk för att ärenden inte diarieförs korrekt av verksamheten med följd att handlingar inte kan hittas eller spåras i ett ärende.

Kontroll	Bedömning
Kontroll av ärenden i diariet.	 Kontroll visar mindre brister
Uppföljning I 8 av 10 ärenden har samtliga handlingar tillförts ärendet innan avslut. I de två avvikande ärendena består avvikelserna i att samtliga handlingar inte tillförts ärendet av handläggaren innan ärendet avslutats. I och med införande av e-signering har fysiska handlingar minskat, vilket resulterat i färre fysiska akter att starta, hantera och stänga. Den tidigare avvikelserna på att fysiska akter saknades eller inte hade alla handlingar som ärendet i W3D3, har inga noteringar nu. E-signering och nya rutiner vad gäller hanteringen av de fysiska akterna (aktförvaring), som införts efter förra internkontrollen, har därmed visat på bra resultat. Metadata för ärendena har granskats och även det har bättre resultat. Endast ett fåtal fält saknades i ärendena, vilket justerats av registraturen innan avslut av ärendet. Detta visar på att en kvalitetskontroll görs innan ärendeavslut som säkerställer att spårbarheten stärks.	

4.1.1 Åtgärdsuppföljning

Åtgärd	Status	Kommentar
Utbildning om hantering av allmänna handlingar	 Pågående	Ett arbete pågår att ta fram digitala utbildningar.

4.2 Brister i hantering av delegationsbeslut

Risk att beslut fattas av fel delegat eller att det saknas/finns felaktig information i delegationsbeslutet om delegatens behörighet.

Kontroll	Bedömning
Uppföljning av delegationsordningen	☐ Kontroll ej genomförd
Uppföljning Kontrollen sker på helår.	

4.2.1 Åtgärdsuppföljning

Åtgärd	Status	Kommentar
Utbildning av delegater kring vad en delegation innebär, hur de praktiskt ska agera samt på vilka punkter de har delegation.	 Pågående	Utbildning planerad för mark och exploatering i september.
Översyn av processer inom inköp och HR för korrekt hantering av delegationsbeslut	 Väntläge	Dialog sker mellan inköpsavdelningen och registrator. I nuläget har inga åtgärder konkretiserats eller genomförts.

4.3 Kommunens regler för inköp och upphandling samt upphandlingslagarna efterlevs inte

Kommunens regler för inköp och upphandling syftar till att säkerställa att kommunens inköpsprocess är rättssäker, att varor, tjänster och entreprenader anskaffas till rätt kostnad och kvalitet samt att relevanta krav avseende ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och ekologisk hållbarhet ställs. Vidare ska reglerna främja att kommunen i upphandlingsfrågor agerar och uppfattas som en seriös, affärsmässig och attraktiv avtalspart. Reglerna syftar även till att förebygga och minska risken för mutor, jäv och

korruption.

Om verksamheterna inte följer kommunens regler för inköp och upphandling, ökar detta risken för att lagar inom offentlig upphandling inte efterlevs. Det kan även medföra risk för bland annat avtalslöshet/otillåtna direktupphandlingar som i sin tur kan medföra ekonomisk och juridisk skada genom t ex att bli dömd att betala upphandlingsskadeavgift. Kommunens förtroende hos medborgare och företag kan även skadas genom negativ publicitet m man inte följer lagar/regler och som avtalspart om man inte följer/följer upp avtal.

Det finns också en risk att allt som ska beställas via e-handelssystemet inte beställs via systemet.

Kontroll	Bedömning
Avtalsuppföljning	 Kontroll visar mindre brister
Uppföljning Ett nytt upphandlingsverktyg är implementerat och skapar förutsättningar för ett mer systematiskt och spårbart kontrollarbete. Verktøjgets rapporteringsfunktion är under framtagande och tydliggör arbetssättet för genomförandet, dokumentationen samt uppföljningen av kontroller. Under övergångsperioden fortsätter kontrollerna att utföras enligt tidigare metod. Resultat av genomförda kontroller för perioden januari-juni presenteras nedan. Januari 2026: KS2023/589 Cyklar samt tillbehör 2024-01-15-2028-01-15, Elcykelpunkten Totalt 34 fakturor under avtalsperioden Avtalet är anslutet till Proceedo, 31 av 34 beställningar är ordermatchade via e-handel 1 verksamhet/3 beställningar har ej följt rutinen. Noterar en del köp utanför avtal hos annan leverantör. Avtalsuppföljning med leverantören då de inte svarar i tid på våra beställningar. Februari 2026: KS2023/275 Julgåvor - Presentkort, 2023-11-01 - 2027-10-30, 4 leverantörer Totalt 170 kostnadsställen beställer på avtalet totalt 261 fakturor under perioden Samtliga beställningar är ordermatchade via e-handel Avstämning sker med leverantör inför ny säsong. Mars 2026: KS2022/145 Revisionstjänster, 2023-04-30-2027-04-29 Totalt 38 fakturor under perioden, 3 kostnadsställen Anbudspriserna är lämnade per namn (ej yrkesroll) Det går ej att verifiera anbudspriserna i fakturan då uppdragen faktureras i sin helhet utan	

Kontroll	Bedömning
timredovisning eller yrkesroll. April 2026: KS2023/838 Bussresor ramavtal 2025-02-10 - 2029-02-09, Högbergs (R1) Mohlins (R2) Totalt 46 kostnadsställen beställer från avtalet Totalt 229 fakturor Högbergs, Rangordnad nr 1 står för 87 % av avtalets spend 266 beställningar totalt varav 206 ordermatchade och 60 beställda utanför Proceedo, Samma verksamheter beställer återkommande utanför e-handel. Kontroll om de saknar beställare eller information om beställningsrutin. Maj 2026: KS2024/642 Minnesgåvor, 2025-03-01-2029-02-28, Lagerström Samtliga beställda produkter till minnesgåvofesten ingår i det valbara sortimentet och inom prisintervallet för kommunens regler. Juni 2025: KS2025/299 Ramavtal namnskyltar 2025-10-16 – 2029-10-15, Azzcon 101 verksamheter beställer, totalt 160 fakturor. Korrigerar UNSPSC-koder till avtalet för spendmatchning mellan Azzcons två avtal Beställningar och prismatchning sker via Proceedo gällande namnskyltar. Juli 2025: KS2025/731 Ramavtal konsultmäklare 2025-08-18 – 2029-08-17 Avtalsuppföljning med leverantör, påtalat hanteringen av optioner behöver följa LOU. Längden på optionen måste vara proportionerliga mot ursprungliga avropet och måste aktiveras inom avtalad tid. Uppdaterat beställningsväg så avropen måste registreras i Proceedo och attesteras enligt delegationsordning. Har även fått inlogg till leverantörens portal för översikt över pågående avrop.	
Upphandlingslagarna efterföljs	 Kontroll visar mindre brister
Uppföljning Totalt har 63 stickprovskontroller genomförts under perioden jan-juli. Totalt 12 avvikelser har noterat. Orsaker är oftast indexreglering som ej är meddelad enligt avtal och visar därav på prisdifferens. Rutinen för indexreglering behöver ses över och förtydligas för leverantör så fortsatta briser kan bli aktuella för viten. Noterar några gamla avtal med svårtolkade tillägg gör det svårt att kontrollera om avtal och prismodell följs. Rekommendation att göra omtag och konkurrensutsätta på nytt då tillsvidareavtal inte är förenligt med LOU. Stickproverna och frågeställningarna i samband med dessa påvisar att kunskapen hos kvalitetsansvariga som har ansvaret för avtalsuppföljningen är bristfällig. Avtalsuppföljningen behöver fortsatt utbildningsinsatser och även få systemstöd för bättre genomslag, vilket vi får möjlighet till med nytt upphandlingsverktyg som implementerats under perioden. Fortsatt arbete på att förbättra kvaliteten på e-fakturan, bland annat genom medverkan på uppstartsmöten mellan verksamhet och leverantör, genomgång av våra krav och vilken uppföljning som kommer ske samt säkerställa att faktureringen är tydlig och följer upphandlingen för enklare kontroll och	

Kontroll	Bedömning
avtalsuppföljning.	

4.4 Eskaleringstrappa saknas

Eskaleringstrappan är ett stöd för att säkerställa att frågor som rör avvikelser, oegentligheter eller andra situationer av allvarlig karaktär eller upprepade situationer hanteras på ett korrekt och transparent sätt och ska användas vid kontroll av efterlevnaden av avtal. Trappan anger hur ärenden successivt ska föras vidare till högre nivåer i organisationen när de inte kan lösas på närmast ansvarig nivå.

Riskbedömning

En eskaleringstrappa tas fram för vidare stöd av Inköpsavdelningen i detta arbete.

Kontroll	Bedömning
Eskaleringstrappa finns	 Kontroll visar brister
Uppföljning Arbetet med att definiera hur en eskaleringstrappa bör se ut pågår hos kommunledningsförvaltningen, ett utkast finns framtagen. Delar behöver provtryckas mot juridik. Trappan omfattar avtal med både externa leverantörer som inte fullföljer sina åtaganden men också för interna köp utanför avtal. Arbetet färdigställs under 2026.	

4.5 Leverantörsfakturor betalas inte inom 30 dagar

I det fall kommunen inte betalar sina fakturor inom 30 dagar kan det leda till kostnader för dröjsmålsränta enligt räntelagen. Det leder även till mer administrativt arbete då ytterligare en faktura måste hanteras.

Förutom onödiga kostnader för dröjsmålsränta och merarbete kan det leda till sämre förtroende för kommunen och skapa negativ publicitet.

Kontroll	Bedömning
Antal fakturor betalade efter 30 dagar	 Kontroll visar brister
Uppföljning Fram till 31 augusti 2026 har kommunen mottagit 45 932 stycken leverantörsfakturor. Enligt kontrollen betalades 4 051 fakturor efter förfallodatum, där 307 fakturor var försenade 30 dagar eller mer. Fakturor med förfallodatum under helg där betalning skett första vardag därefter är inte inräknade i de 4 051 fakturorna. Den huvudsakliga anledningen till att fakturor blir för sent betalda är: • att fakturor inte attesteras i tid • att fakturor bestrids och parkeras i avvaktan på utredning/handläggning Kontrollen har identifierat en brist vad gäller hur förseningsavgifter konteras i fakturasystemet. På flertalet fakturor har inte förseningsavgiften konterats på kontot för dröjmålsränta utan på samma konto som varan eller tjänsten konteras, vilket gjort det svårt att få fram antal fakturor som genererat en kostnad samt beloppet. En utbildningsinsats behövs för både granskare och attestanter för att dels öka förståelsen vad försenad betalning innebär för kommunen samt hur förseningsavgifterna ska konteras korrekt.	

4.5.1 Åtgärdsuppföljning

Åtgärd	Status	Kommentar
Öka antalet fakturor med automatiserad attest	 Pågående	Under året pågår ett arbete med att ta fram vilka leverantörer och flöden som passar för automatiserad attest. Nästa steg blir sedan att genomföra det i fakturasystemet och meddela kommunens verksamheter.
Implementering av reglerna för attest	 Pågående	Ett förslag till uppdaterade regler är framtaget och ska upp för politiskt beslut under hösten.

4.6 Lagkrav och målbild uppfylls inte

NIS2 direktivet syftar till att uppnå en hög EU-gemensam cybersäkerhetsnivå ska införas i svensk lagstiftning. NIS2 kravställer bland annat att kommuner ska bedriva ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete. I dagsläget når inte kommunen upp till den nivå som föreskrifter för statliga myndigheter anger (dessa föreskrifter motsvarar de föreskrifter MSB tar fram för kommunerna.). Kommundirektörens ledningsgrupp beslutade därför om en färdplan för att förbättra kommunens informationssäkerhet men målbilden att nå upp till föreskriften under kvartal tre år 2025.

Stora delar av Enköpings kommuns dataskyddsarbete ingår i informationssäkerhetsarbetet. Återstående delar, såsom till exempel förutsättningar för dataskyddsombudets roll, dataskyddsorganisation, dokumentation och identifiering av risker kopplat till personuppgiftshantering ligger utanför och ska enligt plan följas upp i kommunens system för uppföljning.

Kontroll	Bedömning
Cybersäkerhetskollen	 Kontroll visar mindre brister
Uppföljning Arbetet fortsätter i rätt riktning även om takten är olika på olika förvaltningar. Under augusti/september genomförs revision genom cybersäkerhetskollen.	
Personuppgiftshantering	 Kontroll visar brister
Uppföljning Förvaltningarna genomför kontroller två gånger årligen. De är dokumenterade och arbetas med inom ramen för förvaltningsuppföljningen av dataskydd.	

4.7 Dataintrång

Vid ett potentiellt intrång i kommunens IT-system riskerar kommunen att förlora känslig information och data, exempelvis genom kryptering av information. Lösenord, personuppgifter och annan känslig data kan läcka ut eller säljas vidare.

Åtkomst till vitala IT-system, inklusive de som hanteras av kommunens IT-personal, kan blockeras eller begränsas av en extern tredje-part. Ett sådant intrång kan medföra mycket stora kostnader för att återställa systemen, och dessutom kan kommunen åläggas viten för eventuella brott mot dataskyddsregler och andra säkerhetskrav

Kontroll	Bedömning
Penetrationstest	 Kontroll visar mindre brister
Uppföljning Penetrationstest genomförd enligt plan.	

4.8 Kontinuitetsplaner saknas

Utan en kontinuitetsplan blir verksamheterna sårbara vid störningar/avbrott av något kritiskt beroende (tex elbortfall, IT-bortfall, personalbortfall). Som kommun riskerar vi då också att inte uppfylla krav som finns kopplade till krisberedskap och civilt försvar, eller för den delen förväntningar från kommunmedlemmarna.

Kontroll	Bedömning
Kontinuitetsplaner finns hos förvaltningens verksamheter	 Kontroll visar brister
Uppföljning Arbetet med kontinuitetsplanerna har gått framåt i flera verksamheter på kommunledningsförvaltningen. Dock kvarstår vissa väsentliga planer saknas fortfarande som har stort värde både för förvaltningen och kommunen.	